

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.,
továbbá alap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonakozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hóra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. |

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadlat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
déltől 5 órakor. ■■■■■

Nagybcskerek, 1911.

XL. évfolyam 284. szám.

Szerda, december 13.

A mezőgazdaság és a drágaság. A földmivvelésügyi költségvetés. — Pap Géza a huszdrágaságról.

— december 13.

A képviselőházban most folyó föld-
mivvelésügyi vita kétszeresen aktuális. Ezt
a kétszeres aktualitást a mostani huszdrága-
ság adja, amely tudvalevőleg mezőgazda-
ságunkból, nevezetesen állattenyésztésünk
leromlásából ered.

Mezőgazdaságunknak ezt a baját vi-
lágitotta meg a képviselőház legutóbbi ülésén
Pap Géza a bégaszentgyörgyi kerület
kitünő képviselője abban az előadói beszé-
dében, amelyben a földmivvelési tárca költ-
ségvetését ismertette.

Ez a szoros viszony, amelyben mező-
gazdaságunk adrágasággal áll, kétszere-
sen aktuális és figyelemre méltóvá teszi
Pap Gézának erre vonatkozó nagyérdemű
fejtegetéseit s nem mulaszthatjuk el, hogy
azokat mi is részletesen ne ismertessük.

Pap Géza előadói fejtegetéseit a költ-
ségvetés számadatainak ismertetésével
kezdte s konstataálta a költségvetés tetemes
mérlegtöbbletét. Ezen többlet megoszlik
részben a termétszerü emelkedés paran-
csolta kívánalmak, részben az intenzivebb
gondoskodásból kifolyó nagyobb kiadások
részben az élet előírta új szükségletek
közt.

Az állattenyésztés fejlesztése.

Elismeréssel emeli ki, hogy az emelke-
dés jelentékeny része állattenyésztési és
ezzel összefüggő célokra fordított. Az
állattenyésztés az intenzivebb gazdálkodás
egyik főtényezője, egyike azoknak az esz-
közöknek, melyek a nagyobb szemtermelés
kérdéséhez is közelebb hoznak bennünket.
Ezért nagy jelentőséggel bír és a földmiv-
velésügyi kormány gyakorlati érzékéről
tesz tanuságot, hogy jelentékeny összeggel
igyekezett mezőgazdasági munkásságunk
e mezejét is emelni és erősíteni.

A költségvetésnek különböző rovatai-
nál nyilatkozik meg a földmivvelésügyi
kormány állattenyésztésünk iránti gon-
dossága. Megnyilatkozik az állami erdők-
nél, hol a legelőjavítás és a havas-gazda-
sági berendezés költségeire jelentékeny
többlet vétetett fel. A havasi gazdaság mi-
kenti kezelése állattenyésztési kérdéseink
egyik főtételét képezi, mely azonban
sokkal nehezebb és sokkal költségesebb,
mint első pillanatra látszanék, mert azok
a tényezők megteremtése, melyek e terület-
nek kihasználhatóságát lehetővé teszik, any-
nyi költségbe és gondozásba kerülnek, hogy
első tekintetre a szemlélő előtt fel sem tűn-
nek. Az utak gondozása, menhelyek fel-
állításai, állatoknak vízzel való ellátása,
mind olyan nagy kérdések, melyek ezek
és ezek kiadását tételezik fel, hogy ezeket
a mezőgazdaságilag nagyon használható
állattenyésztés szempontjából nagyon je-
lentékeny területeket az állattenyésztés
céljaira meghódítsuk.

Ott van az állattenyésztési rovatban
felvett 2 millió korona, mely jelentékenyen
kisebb ugyan az 1910. évre ugyane célra
felvett összegnél, de a különbség csak lát-
szólagos, ha tekintetbe vesszük azt, hogy
ezen összeg a maga egészében visszatérítés
nélkül fog fordíthatni a megjelölt célra.
Ott van a közlegetők létesítésének kérdése,
mely tétel a költségvetésben 500000 koro-
náról 700000-re emeltetett fel s amely
egyike nemcsak a legfontosabb mezőgazda-
sági, hanem egyike a legnagyobb szociá-
lis kérdéseknek is, melyek e tárca keretében
szerepelnek. A közlegetők kérdésének
szerencsés megoldása teszi lehetővé azt,

hogy a legszegényebb munkásosztály meg-
élhetése annyira könnyíttessék, amennyire
az az államnak gondozó kezétől ma vár-
ható. Nincs erő és nincs nagyobb támogató
befolyás a szegény napszámos és munkás-
nép létfeltételeinek megteremtésére, mint
épp a közlegetők kérdésének menél intenzivebb
fejlesztése, mert azok a szegény em-
berek, akik ugyszólván minden vagyont
nélkülöznek, a közlegetők megteremtése ál-
tal állattenyésztési ügyeiben oly segítség-
ben részesülnek, mely nemcsak a minden-
napi megélhetésüknek, hanem keresetük-
nek is jelentékeny forrását nyitja meg.

Az állattenyésztés emelését célzó ezen
intézkedések mellett természetesen gon-
doskodnia kell a földmivvelésügyi kormány-
nak azokról a védelmi eszközökről is, mely-
lyek az állattenyésztési kérdéseknek kiegészítő
részei. E részben a költségvetés jelen-
tevény haladást mutat, amennyiben keres-
módotokat, melyek mind az állati beteg-
ségek továbbterjedésének megakadályozá-
sára, mind pedig az állatok létszámának
emelésére vezetnek. Intézkedések történtek
ezek azonban még mindig sok kívánni va-
lót hagynak hátra; nevezetesen az utolsó
években tapasztalt száj- és körömfájás be-
hurcolásának megakadályozására irányuló
munkásság a román határszélén arra
törekszik és talán részben célt is ér, hogy a
csempészet korlátozása által az állati be-
tegségeknek a behurcolása is részben eső-
kenjen. Az ez irányban tett állami intézke-
dés az azonban még távolról sem érték el
azt a határt, ameddig itt az állam tevé-
kenysége szükségesszerűen kell, hogy alkalmaz-
tást nyerjen; itt további intézkedése-
ket kell tennünk és ez intézkedések meg-
tételéhez reményt nyújt nekünk a föld-
mivvelésügyi kormány már eddig is
végzett munkássága és felismertetvén a
határ megőrzésének állategészségügyi
szempontból való nagy jelentősége, nem
kétkelti, hogy a kormány ezirányú munkálko-
dásának fokozása állattenyésztésünkre elő-
nyöket fog magával hozni.

A drágaság.

De az állattenyésztés kérdése nemcsak a
gazdaság intenzivebb kezelése szempontjából,
hanem a közlegetés szempontjából is igen
fontos momentum és kell, hogy kiváló gondja
legyen a földmivvelésügyi kormány.

Az 1911 évi költségvetés tárgyalása alkalmával mind a Házban, mind pedig a Házon
kívül az egész magyar társadalmat élénken
foglalkoztatta a drágaság kérdése, mely súlyosan
nehezedett a fogyasztó- és különösen a
városi közönségre. A kormány e téren tett
intézkedései rövid idő alatt hatásait nem érez-
tethetik, hiszen a dolog természetében van,
hogy ez irányú munkásságának eredményei
hosszabb idő múlva fognak mutatkozni, azt
azonban jelezhetem, hogy felismertetvén az
ország fogyasztó lakóinak nagy igényei, a
földmivvelésügyi kormány részéről kellő méltány-
lással és kellő gondossággal intézkedések
történtek arra, hogy az állatállomány szaporí-
tása útján elérhető eredmények jótékony ha-
tásaiban a fogyasztó közönség részesüljön.

De emellett nem hallgathat el egy körülményt
és ez a körülmény irányítólag kell,
hogy hasson annak a megítélésénél, hogy vaj-
jon a mi huszfogyasztásunkban nincsen-e már
természetadta mód arra, hogy a szegényebb
néposztály a mai drágaság mellett a megél-
hetési viszonyain önmaga is segítsen. És ezt
alá akarja épp huzni és a képviselőháznak,
de meg a képviselőházon kívüli érdekefeleknek
is tudomására szeretné hozni, hogy itt van a
juh-hus, amely igen egészséges és jó táplál-
kozási anyag s emellett olcsó. Minálunk a juh-
husnak átlag nagyban ára pl. 1911 március
havában 70 fillér volt, decemberben 58 fillé-
re esett le. Nos hát, aki azt mondja, hogy a
középosztálynak az 58 filléres juh-husárak
mellett nincs meg a lehetőség arra, hogy él-
mezési költségeinek csökkentését maga is elő-
segítse, az nem gyakorol igazságos kritikát.

Amikor a drágaság kérdésével foglalkoz-
tunk és amikor minden eszközt meg akarunk
keresni arra, hogy a drágaság ellen milyen
óvszereket alkalmazzunk és milyen mértékben
emeljük a termelést, akkor kettőzött gondos-
ságra van szükség azoknak a férfiaknak, akik
a többtermelés irányában akarják a gazda-
közönséget lelkesíteni, mert Magyarországon a
mi helyi és sajátos piaci és eladási viszonyaink
mellett ismételt tapasztaltuk, hogy a momen-
tán beállott szükségletek előidéztek
ugyan magasabb árat, de egy kis időre rá a
tultermelésnek olyan magas foka következett
be, hogy rövidesen ismét olyan árvisszaesés
keletkezett, amely a haszonnal való további
termelést lehetlenné tette és a kereskedelmi
és fogyasztási piacok nem kellő elhelyezése
ismét azzal a kárral járt, hogy a termelők a
károsodásba estek.

A drágaság kérdésében tehát minden tényezőnek
közre kell hatni s akkor meg lesz a mód
annak enyhítésére és orvoslására.

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva
van minden nap déltől 5 óráig este 10-ig. Vasár- és
ünnepeken déltől 2 óráig este 10-ig. Könyvtárra
vasárnap, szerda, péntek déltől 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6
órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van
hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől
145 óráig déltől. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig
urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap
déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanyics Lajos
főispán és neje ma reggel Bécsbe utazott,
ahol körülbelül egy hétig maradnak.

— **A főrendek köréből.** A főrendház leg-
utóbb tartott ülésében kimondta, hogy Csá-
vossy Gyula bárót az örökös jogu főrendházi
tagok sorából elhalálozás folytán törli, Gerliczy
Ferenc báró örökös jogu főrendházi tag tag-
sági jogát képviselői megbízás elfogadása foly-
tán szünetelteti, dr. Glattfelder Gyula csanádi
püspök nevét pedig a főrendek jegyzékébe
föveszi.

— **Esküvő.** Ifj. Tamás Sándor december
2-ikán házasságot kötött Müller Ida kisasz-
szonynyal Perlaszon.

— **Tallian Emil emléke.** A torontáljózsef-
falvai képviselőtestület elhatározta, hogy az
elhunyt Tallian Emil főszolgabíró emlékének
megörökítésül egy fővárosi művész által a
község háza részére megfesteti Tallian arcképét.

— **A jövő évi sorozási elnökök.** Torontál-
vármegye törvényhatósági bizottsága
tegnapi rendkívüli közgyűlésén Szilágyi
Albert m. th. főjegyző referatuma alapján
kiküldte a jövő évi sorozási elnököket, helyettes
elnököket és a polgári hatóság orvosait. Az elnökök a következők:

Nagykikinda városban: Dr. Vincze-
hidy Ernő m. főjegyző, helyettes elnök dr.
Kikinday Győző.

Nagykikindai járásban: Báró Hauser
Károly, helyettes elnök Draxler Brunó.

Törökbecsei járásban: Rohonczy Ge-
deon, h. e. Rankovics István.

Nagybcskerek városban: Dr. Annau
Ernő, h. e. dr. Pollák Győző.

Nagybcskerek járásban: Bobor
Gyula, h. e. dr. Farkas Gejza.

Párdányi járásban: Petrikovics Ró-
bert, h. e. Vuchetich István.

Antalfalvai járásban: Jovanovics
Gyula, h. e. dr. Pejov Lipót.

Bánlakai járásban: Bielek Zoltán, h. e.
Bielek Antal.

Módsi járásban: Dr. Gyertyánffy
László, h. e. Gyertyánffy Andor.

Alibunári járásban: Dr. Korsós Elemér, h. e. Filkoviés Boldizsár.

Pancsovai járásban: Jankó Ágoston alispán, h. e. Bobor Gyula.

Nagyszentmiklósi járásban: Jankó Ágoston, h. e. Sziklássy István.

Kanizsai járásban: Tallián Vilmos, h. e. Schulpe Vilmos.

Csenczi járásban: Wadler Nándor, h. e. Szekeres Kálmán.

Perjámosi járásban: Hartner József, h. e. Szilágyi Albert.

Zsombolyai járásban: Babus József, h. e. Bezuk István.

A polgári orvosok: Nagyikinda városban: dr. Haidegger Lajos m. főorvos. Nagyikinda városban: dr. Müller Adolf. Törökbeesei járásban: dr. Gerő Lajos. Nagybecskerek városban: dr. Weiterschan József. Nagybecskereki járásban: dr. Nónay Pál. Párdányi járásban: dr. Petrovics János. Antalfalvai járásban: dr. Fischer Miksa. Bánlaki járásban: dr. Bernády Dániel. Módosi járásban: dr. Tauszig Izidor. Alibunári járásban: dr. Tolveth Rezső. Pancsovai járásban: dr. Kehrer Károly. Nagyszentmiklósi járásban: dr. Kassovitz Henrik. Törökkanizsai járásban: dr. Haidegger Lajos. Csenczi járásban: dr. Lehner Hugó. Perjámosi járásban: dr. Haasz József. Zsombolyai járásban: dr. Abt Lajos.

— **Az első kulturstély.** Mint ismeretes, a Torontályvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület az idén is rendez a magyar irodalom és művészet népszerűsítésére a vármegye egyes központjain irodalmi és művészeti esteket. Az első ilyen kulturstély Zsombolyán lesz, ahol az estély egyik előadója *Jörgné Draskóczy Ilona*, a kiváló temesvári poétasszony lesz. Az estély előkészítését *Fóris József* főszolgabíró már megindította s már az eddigi jelekből ítélve is, a legszebb sikerre van kilátás.

A közg. tanfolyamhallgatók mulatsága. A nagybecskereki közigazgatási tanfolyam hallgatói február 10-ikén kabaré-előadással egybekötött jótékonycélu tánemulatságot rendeznek.

— **Fauzsora Nagybecskereken.** A következő sorok közlésére kérték föl lapunkat:

E lapok hasábjain — Kövesi Emil az agrárbank árnosztálya vezetőjének Sz. A. által közgaztított adataival hitelesítve — föltárták, hogy a fűszerek milyen %-al dolgoznak, lévén köztük kartel. Azt hittük, hogy a többi közvetítő kereskedő szíve megindul a borzasztó állapotokon a 100 fölül sanyargatott tisztviselők sanyaru és rémes helyzetét látva. És mi történt? A napokban a faszatósok, akarám mondani a fakeskedők fölemelték a bükkfa árát 8 koronával, úgy hogy mikor a vásárló a kályhába teszi a fát, egy öl bükkfa 54—55 koronájába kerül. És annak a fának emelték föl az árát, amely már a nyáron ott fektett a raktáron s amelyet a nyáron s az őszön 8 koronával olcsóbban lehetett venni. Tehát ha áremelésről lehet beszélni, az csak a jövőre vonatkozhatik, nem a jelenre s ezért ez a jelenlegi áremelés — mondjuk ki nyíltan, — a legszemérmertlenebb uzsora. Tudjuk honnan fu a szél! Tudjuk, hogy a fakeskedők azzal védekeznek, hogy ezt a drágulást a fatermelők kartellje idézte elő. Csakhogy — ismétlem, — ez a drágulás vonatkozhatik a jövő évi szükségletre s nem arra a faanyagra, ami már a kora tavasz és nyár óta ott fekszik a telepen. A lapok sürűn hangoztatták, hogy az államnak, mint legnagyobb erdőbirtokosnak módjában van ezt a káros árkartell ellen-súlyozni, mert a fogyasztók eminens érdekei követelik közbelépését. Amint a lapokban olvassom, ez meg is történt. Arad városáé a dicsőség, melynek közgyűlése feliratot intézett a földművelésügyi miniszterhez, hogy létesítsen Aradon állami faraktárt, tekintettel a kartellszerűen felemelt tűzifa árára. A miniszter most értesítette Varjassy polgármestert, hogy intézkedett a lippai kincstári fatelepnél, hogy amnyi fát szállítson Aradra, a mennyire a városnak szüksége van. A miniszter nem kíván mást a várostól, mint ingyen területet, ahol az állami fát önköltségen fogják árulni. Ime, a szemérmertlen uzsora elleni védekezés egyik módja! Érdekes, hogy az önköltséges állami tűzifa kedvezményt a tisztviselők egy része: a vasutasok, erdészek és bírák már rég élvezik. A megalakítandó tisztviselők fogyasztási szövetkezete, ha a tett terére lép, kiviheti, hogy ezt a kedvezményt a

többi állami tisztviselő is élvezze. Sőt többet tehet. Arad város módjára létesíthet egy áll. faraktárt, ami a legkényelmesebb és legolcsóbb módja a tűzifa beszerzésnek. Szóval védekezzünk a legujabb uzsora ellen is.

— **Sertésvész Nagybecskereken.** Nagybecskerek város belterületén a sertések között a sertésvész tört ki. Ebből kifolyólag az elsőfoku hatóság a 9300—898. sz. miniszteri rendelet alapján a város területére nézve a szigorú sertészárt elrendelte, mely abból áll, hogy sertésekkel házhalni, vagy azokat piacon árulni és a városból kivinni nem szabad. De ugyancsak a fönti rendelet alapján meg van engedve, hogy zár alatt nemlévő községekből egészséges hizott sertések kocsin levágás céljából minden akadály nélkül behozhatók, az esetben, ha a sertést, illetve sertéseket a városban lakó megvette és a sertések direkt a vevő udvarába szállítatnak, ily esetben mindenkor a sertésről kiállított marhaleveleknek a vevő nevére hátíratolva kell hogy legyenek. Fertőzött községekből, de veszmentes udvarokból szintén lehet behozni levágás céljából egészséges hizott sertéseket, esak hogy az esetben az elszállításához az elsőfoku hatóságok beleegyezését kell a feleknek minden esetben kikérni.

— **Gyanus halál.** A temesvári kir. ügyészséghez érkezett jelentés szerint a temesmegyei Csák községben tegnap hirtelen meghalt *Milosev Vazul* 48 éves ottani lakos. A váratlan haláleset nyomán az a hír terjedt el a községben, hogy Milosevet megmérgezték és több gyanus körülmény tényleg amellet szól, hogy nem természetes halálesetről van szó. A kir. ügyészség erre való tekintettel elrendelte a holttest felboncolását.

— **Országos vásárok.** A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett értesítés szerint a temesvári Szent Miklós napi országos vásárt december 14-től 18-ig tartják s mindenféle állat fölhajtása meg van engedve. — *Szarvas* községben a legközelebbi országos vásár dec. 15., 16., 17. és 18-ikán lesz.

— **Ügyvédjelölteknek.** jogászoknak igen fontos tudniok, hogy ügyvédi, bírói vizsgákra, az összes szigorlatokra alap- és államvizsgákra — Kolozsvárra is — legsikeresebben dr. *Kállay Zoltán* jogi szemináriuma (Budapest IV. Kaplony-u. 5—a, a kir. magyar tudományos egyetemmel szemben), segítségével készülhetnek. A kiváló sikerek egész sorozatát tudja már ez az intézet felmutatni. Hallgatói, akik jeles eredménnyel vizsgáltak, mindenütt találhatók. A dr. Kállay-féle szemináriumról az ország minden városában tudnak s mindenütt található kész ügyvédek, bírákat vagy más jogi pályán működő egyéneket, akik gyors boldogulásukat, kitünően sikerült vizsgájukat s a megszerzett diploma örömet egyedül ennek az intézetnek, a már évek óta legszebb eredménnyel működő s a legtökéletesebb rendszerű jogi szemináriumnak köszönhetik.

— **Idegesség ellen** orvosi tekintélyek a legjobbnak elismert „Salvator“ gummisarkot ajánlják, mely kitünő ruganyossága folytán a járás közbeni rázkódtatást gyöngíti, azonkívül könnyű és ruganyos járást kölcsönöz. Utalunk a mai lapunkban megjelent hirdetésre.

— **Szerencsétlensége** a gyermekvilágnak az olyan karácsony, melyen a dr. Oetker-féle sütőporral készített kuglof hiányzik. És igazuk van a gyermekeknek, mert egy ilyen Oetker-féle kuglof tejet, lisztet, zsírt és cukrot, tehát az emberi szervezetnek szükséges tápanyagokat tartalmazza és könnyen emészthető. A legegyszerűbb, valamint legfinomabb konyhában készült sütemények és tészták sikerének titka a dr. Oetker-féle sütőpor. Karácsonyi sütemények készítésénél használjuk dr. A. Oetker Baden—Wien 16. receptjeit, melyeket e lap olvasói ingyen és bérmentve kapnak. Egy levelező lap a feladó pontos címével elegendő.

Irodalom.

* **Szabadalom- és védjegybitorlás** (büntető eljárás). Irta dr. Ödönfi Miksa. Singer és Wolfner bizománya. A jognak legrendezetlenebb és a jogi irodalom által legkevésbé művelt ága a szabadalom és védjegybitorlás, főképp e bitorlás büntető uton való megtorlása. Ehhez járul, hogy a bünvádi perrendtartás még növelte a jogbizonytalanságot, mert ugy a szabadalom-, mint a védjegybitorlás kihágás lévén, kihágásokban pedig a törvényszék ítélete ellen jogorvoslatnak helye nincs, tehát 65 törvényszék ítélen nagy vagyoni érdekű ügyekben végérvényesen, holott egyik másik törvényszéknél gyakran egy egész évben is alig fordul elő egy-egy szabadalmi vagy védjegybitorlási per. Igazi hiányt pótol tehát a szerző munkája, mely a szabadalom és védjegybitorlási büntető perekben elméleti és gyakorlati tájékozást nyújt jogásznak és laikusnak egyaránt a büntető eljárás megindítása, lefolytatása, a jogorvoslatok használata és a büntetőper folyamán előforduló fontosabb kérdésekben. Nagy előnye azonkívül, hogy feléleli az egész joggyakorlatot és ismerteti a bünvádi perrendtartásnak az eljárás folyamán szükséges rendelkezéseit. A gyakorlati kézikönyv alakjában megjelent művecske ára 4 K. Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a szerzőnél, Budapest, VI., Andrassy-ut 33. sz.

TÁVIRATOK.

A véderővita.

A véderőreform tárgyalása. — Interpellációk.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Interpellációs nap lévén, megint jutott egy kis idő a véderőjavaslat tárgyalására. Persze ismét csak egy szónokból állt az egész vita, aki mint Justh-párti természetesen nem engedett mást szóhoz s az interpellációkig egy maga kitöltötte az időt. Az ülés végén néhány interpelláció volt.

Az ülésen *Návay* Lajos elnökölt, aki fél 11 órakor nyitja meg az ülést. Fölolvastatja az interpellációs könyvet, amelybe újabban *Kelemen* Béla a szerb szalámi behozataláról, gróf *Bánffy* Miklós a magyar államvasuti trifaemeléstről, *Benedek* János pedig a karácsonyi vasárnapi munkaszünet felfüggesztése miatt jegyzett be interpellációt. Elhatározták, hogy az interpellációra 1 órakor térnek rá.

Ezután következett a

véderővita.

A vita mai szónoka *Kun* Béla Justh-párti volt, aki hosszan beszél a véderőjavaslat ellen s fölszólítja a kormányt, hogy vegye le a napirendről a véderőjavaslatot s terjessze a képviselőház elé az általános titkos választói jogról szóló törvényjavaslatot.

Ezután az

interpellációkra

tértek át.

Először *Abrahám* Dezső mondotta el egy régebbi interpellációját az állami köszémbányáknál történt állítólagos visszaélések miatt.

Utána *Benedek* János mondta el interpellációját a karácsonyi vasárnapi munkaszünet fölfüggesztése miatt s arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy vonja vissza

Köztudomásu ma már, hogy

949—15.12

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma
Budapest, IV., Kaplony-u. 5. — Telefon 125—38.

készít elő legsikeresebben ügyvédi, bírói vizsgákra, az összes szigorlatokra, alap- és államvizsgákra. **JOGÁSZOTTHON!** Bentlakóknak elsőrendű teljes ellátás!

a karácsonyi vasárnapi munkaszünet fel-függesztésére vonatkozó rendeletét.

Az interpellálók egyike sem kapott választ.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgöny-zik, *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök holnap délelőtt kihallgatásra megy a királyhoz. A miniszterelnök ezután pénteken visszaérkezik Budapestre.

A delegációk összehívása.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a delegációkat december 28-ára hívja össze Bécsbe.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az állami tisztviselők országos egyesületének küldöttsége ma délelőtt tisztelettel valamennyi parlamenti párt elnökénél, akiket arra kért, hogy támogatásukat a kormányra irányítsák.

A nagy váltócsalás.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Pesti kereskedelmi banknál történt nagy váltócsalás még mindig állandóan foglalkoztatja a rendőrséget. A budapesti rendőrség kiküldöttjei tegnap lent jártak Siklóson a másik váltócsaló *Bauer Lajos* öccsénél. A siklósi *Bauer* bevallotta, hogy ő kapott bátyjától 10000 koronát, amelyet azonban elköltött. Részben adósságait fizette ki belőle, részben pedig szállodája felszerelésére fordította a pénzt. A rendőrség, miután nyilvánvaló, hogy a siklósi *Bauer* tudott bátyjának a bűnéről, letartóztatta és fölhozta Budapestre. Ugyancsak jártak a rendőrség kiküldöttjei *Ryhliczky Zoltán* öccsénél *Ryhliczky Lajos*nál Berettyóújfalun. *Ryhliczky* ugyanis vallomásaiban azt mondta, hogy a 130000 koronáról szóló takarékpénztári könyveket öccsének *Ryhliczky Lajos*nak küldötte el. A detektívek megjelentek tegnap *Ryhliczky Lajos*nál Berettyóújfalun, de ez tagadta, hogy nála volnának a takarékpénztári könyvek. A detektívek házkutatást tartottak s egy félreeső helyen meg is találták a két takarékpénztári könyvet, melyek egyike 100000 koronáról, a másik 30000 koronáról szól. A detektívek *Ryhliczky Lajos*t szintén őrizetbe vették s még tegnap este fölhozták Budapestre. Magukkal hozták a két takarékpénztári könyvet is, amelyek alapján a bank ma délelőtt már föl is vette a pénzt. A megszökött *sikkasztót*, *Bauer Lajos*t még mindig nem tudta kézrekeríteni a rendőrség. Állítólag a napokban látták a bécsi gyorsvonaton s most erre felé nyomoz a rendőrség.

Eltűnt részvények.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosi bankvilágnak van egy újabb bünesete. A Hazai bankból ugyanis nemrégiben eltűnt 25 darab Budapesti közúti vasúti részvény, amelyeknek 20150 korona az értéke. A bank a részvények ellopásával egyik tisztviselőjét gya-

nusítja, de eddig nem tudott rá még semmit bizonyítani. A bank a hivatalnokot egyelőre elbocsátotta állásából, a rendőrség pedig folytatja a nyomozást.

A Schlesinger és Pollakovics cég fölszámolója.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti tőzsdén elterjedt hírek szerint a *Schlesinger* és *Pollakovics*-féle nagy gabonakereskedő cég, amelynek *Sándor Pál* országgyűlési képviselő is egyik belső tagja, legközelebb felszámol. A hírek szerint a fölszámolás oka az, hogy *Sándor Pál* a budapesti közúti vasut vezérigazgatója lesz.

Elfogott postarabló.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Gyulafehérvárról jelentik, az aradi postarablás tetteseit egy *Pruta Tódor* nevű kocsifényező személyében ott elfogták.

Rejtélyes bűnügy.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosi Liget-szanaszatóriumban ezélt 3 hónappal egy magát milánói kereskedőnek mondott férfi vélette fel gyógykezelésre. Az illető azonban csakhamar meghalt. Most jelentkezett a rendőrségnek egy *Junkert* nevű német gyáros, aki azt mondta, hogy az a férfi, aki a szanaszatóriumban volt nem milánói kereskedő, hanem az ő alkalmazottja, akit *Walternek* hívtak s tőle fél millió lirát sikasztott és megszökött. A rendőrség a rejtélyes ügyben megindította a vizsgálatot.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata december 13.

Buza (áprilisra)	23:40	—
Buza (májusra)	—	—
Rozs (áprilisra)	20:50	—
Zab (áprilisra)	19:28	—
Tengeri (májusra)	16:80	—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1911. évi okt. hó 1-ső napjától.

ERKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Temesvár—Versec—Zsombolyáról délelőtt		9:28	
Pancsováról délután		5:15	
Budapest—Szegedről reggel		6:32	
Budapest—Szegedről délután		5:04	
Szegedről délelőtt		9:42	
Budapest—Nagykikindáról este		9:45	
Szécsányból este		6:40	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Zsomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este		8:15	
Módosról reggel		6:30	
Pancsováról reggel		8:10	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel		8:23	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:10	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34	
Szécsányból este		6:40	
INDUL			
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8:10	
Pancsovára este		7:15	
Szeged—Budapestre délelőtt		10:03	
Szeged—Budapestre este		7:21	
Szegedre délután		1:12	
Nagykikinda—Budapestre reggel		5:30	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Zsombolya—Temesvár—Versec délután		4:15	
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel		3:33	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25	
Módosra reggel		6:31	
Zsombolyára délelőtt		11:00	

1351/1911.

1206—3.2

Hirdetmény.

Községem vesz két fedezőment. Kort, szint, fajt, magasságot és árt feltüntető ajánlatok sürgősen kéretnek.

Csenta, 1911. december hó 6-án.

Grandjean Géza, jegyző.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

7281—1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó *Szerbcsanád* székhelyvel rendszeresített *körállatorvosi* állásra pályázatot hirdetnek. A körhöz az egybeépített Szerb- és Ócsanád községek tartoznak. A megválasztandó körállatorvos javadalmazása Szerbcsanád részéről 739 kor. 90 fillér, Ócsanád részéről 260 kor. 10 fillér, összesen: egyezer korona és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A körhöz tartozik a san-marcoi hercegnő uradalma. Az ott nyerendő valószínű melékjövdelem 200 korona.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy a törvény követelményeinek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi december hó 31-ig küldjék be hivatalomhoz.

Nagyszentmiklós, 1911. évi november hó 29-én.

1201—3.3

Hadfy s. k., főszolgabíró.

Eladó
egy 3 lóerejű
nyersolajmotor
kukorica-morzsolóval együtt.

Hat hónapig volt használatban.
(1203—3.3) Bővebbet:
Borjanovits Brankó,
vagy **Bolyác Milán**
kereskedőknél, Nagybecskerek.

Félarú vasutijegy váltására jogosító arcképes évi igazolmányok kiállítása és a már használatban lévőknek érvényesítése az 1912. évre.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők, a községi és körjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok félarújegy váltására jogosító arcképes évi igazolmányai a jövő 1912. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrásy-ut 73—75 sz.) már beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-ig okvetlenül beküldendők.

Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes igazolmányuk még nem volt a 1912. évre azonban ily igazolmányt szerezni kívánának, az igazolmány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük.

Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolmányok érvényesítéseért és az új kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegekből (tehát nem okmánybélyegekből) rovandó le.

A postabélyegeket a betérjesztendő kérvényre vagy névjegyzékre felragasztandók illeték fejében el nem fogadtatik.

A kérvények és a hivatalok részéről betérjesztendő névjegyzékek az előirt záradékkal és a hivatali pecséttel látandók el.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy kérvényeiken a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

Budapest, 1911.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

A VILÁG LEGJOBB TEAI:

1137-107

Az angol király szállító.
Különlegesség:
„Kingdom-Blend“
ő felsége az angol király five o'clock-teája.

UNITED KINGDOM TEA COMPANY LONDON

A Walesi herceg szállító.
„U. K.“-teák
rendkívül kiadósak és aromatikusak.

Főraktár: Prandell Rezső, Nagybecskerek Hunyadi-(Fő-)utca.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.
815-5218

926-1911. szám.

1204-3.2

Hirdetmény.

Kisdedevót és jegyzői lakot építünk házilag. A vas és bádagon kívül minden anyagot mi szállítunk be és csak az egyes munkálatok, u. m. kőműves, ács, asztalos és bádogos munkák adatnak ki az építést vállaló mestereknek.

A vonatkozó tervrajz és költségvetések Ürményháza község jegyzői irodájában bármikor betekintheők. Felkérjük a vállalkozni kívánó mestereket, hogy minden egyes szakmunkára külön-külön, avagy egyetemen egy-egy épületre teendő ajánlataikat a község előjáróságához 1912. évi január 20-áig adják be.

A község képviselőtestülete a beérkezett ajánlatok közül szabadon választ és határozattal az összes ajánlkozokat január hó végéig értesíti.

Ürményháza, 1911. évi december hó 9-én.

Greskovits,
jegyző.

Koncsár,
bíró.

Budapest szálloda

Szeged, Aradi-utca 6.

(Tisza nagyszálloda függeléke)

Bejárat a Klauzál-téri villamos vasut megállójától

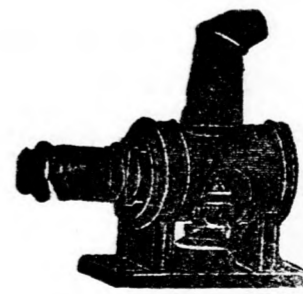
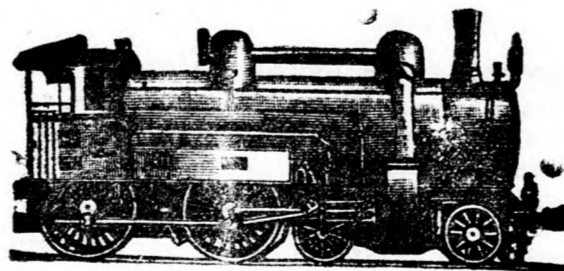
Udvari szoba személyenként világitással és kiszolgálással K. 1.60. Uteai szoba személyenként villanyvilágitással és kiszolgálással K. 2.40. Ugy az uteai, mint az udvari szobák tiszták és világosak.

A környékbeli közönség kedvelt szállója.

1112-25.9

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“ politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legjobb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében

Megérkezett a „Jézuska“ BENÓ TESTVÉREKHEZ, Nagybecskerek.

Minden gyermek jöjjön ide, válassza ki magának azt a játékot, amit a JÉZUSKA neki hozzon, mert itt vannak felhalmozva mindazon szép játékok, amelyekkel a JÉZUSKA a jó gyermekeket meg fogja örvendeztetni.